

İYELİK (AİTLİK-SAHİPLİK) EKİ İLE HAL (DURUM) EKİ ARASINDAKİ FARK

İyelik Ekleri

(benim) ev-im / araba-m
(senin) ev-in / araba-n
(onun) ev-i / araba-(s)ı
(bizim) ev-ımız / araba-mız
(sizin) ev-iniz / araba-nız
(onların) ev-i veya ev-leri / araba-(s)ı veya araba-ları

Hal Ekleri

ev: yalın hal
ev-i: belirtme hali
ev-e: yönelme hali
ev-de: bulunma hali
ev-den: çıkma, ayrılma hali

III. tekil kişi iyelik ekiyle (i), belirtme durum eki (ismin i hali) genellikle karıştırılır. III tekil kişi iyelik eki eklendiği sözcüğe “onun” anlamını verir. Bir ismin kime ait olduğunu anlarız. “neyin, kimin” sorularına yanıt verir. Belirtme durum eki ise eklendiği sözcüğe belirginlik anlamı katar “neyi, kimi” sorularına yanıt verir. Bu sözcükler cümlede öge olarak belirtili nesne görevini üstlenir.

Kalem-i bende kalmış. / kimin kalemi / onun kalemi / iyelik eki
Kalem-i bana getir. / neyi getir / kalemi / belirtili nesne / belirtme durum eki

Hayat-ı tehlikeler ve maceralarla geçti. / kimin hayatı / onun hayatı / iyelik eki
Hayat-ı ciddiye almalıyız. / neyi ciddiye almalıyız / hayatı / belirtili nesne / belirtme durum eki

Kitap-ı yırtıldı. / kimin kitabı / onun kitabı / iyelik eki
Kitap-ı aldı. / neyi aldı / kitabı / belirtili nesne / belirtme durum eki

Araba-(s)ı arızalandı. / kimin arabası / onun arabası / iyelik eki
Arabayı tamir ettiler. / neyi tamir ettiler / arabayı / belirtili nesne / belirtme durum eki

Defter-i dün okulda kalmış. / kimin defteri / onun defteri / iyelik eki
Defter-i masanın altında buldum. / neyi buldum / defteri / belirtili nesne / belirtme durum eki

NOT: İyelik ekleri isim tamlamalarında tamlanana gelir.
Kapının kol-u / işin baş-ı / hayvan sevgi-(s)i

NOT: Türkçede dört çeşit -ı, -i, -u, -ü vardır. Bunların farkı cümlelerden anlaşılır.
Ev-i yandı (İyelik eki) Veli-nin ev-i (Tamlama eki)
Ev-i yıktılar (Hâl eki) Gez-i, yaz-ı (Yapım eki)

Kalemimin uçu kırıldı sanırım. / benim kalemim / iyelik eki
Gömleği çok ucuza almışsın. / neyi / belirtili nesne / belirtme durum eki
Cesaretin beni çok etkiledi. / senin cesaretin / iyelik eki
Annen çantaları komşuya bırakmış. / neyi / belirtili nesne / belirtme durum eki

NOT: İyelik ekleri ile Ek fiilin geniş zaman eki birbiriyle karıştırılmamalıdır.
Ben öğretmenim. / kim öğretmen / ek-fiilin geniş zamanı
Benim öğretmenim. / kimin öğretmeni / iyelik eki
Ben iki yıldır sekreterim. / kim sekreter / ek-fiilin geniş zamanı
Benim sekreterim çok başarılı. / kimin sekreteri / iyelik eki

astagos

